

© DUMITRU CONSTANTIN-DULCAN

&

Editura ȘCOALA ARDELEANĂ

Cluj-Napoca, str. Mecanicilor nr. 48

Redacția: tel 0364 117 252; 0728 084 801

e-mail: office@scoalaardeleanacluj.ro,

redactie@scoalaardeleanacluj.ro

Difuzare: tel/fax 0364 117 246; 0728 084 803

e-mail: difuzare@scoalaardeleanacluj.ro,

esadifuzare@gmail.com

www.scoalaardeleanacluj.ro

ISBN 978-606-8699-11-0

Editor: Vasile George DÂNCU

Coperta: Adrian GRECU

Tehnoredactare: Cristina BRAIȚ

DUMITRU CONSTANTIN-DULCAN

UN PROMOTOR AL NOII SPIRITUALITĂȚI

Volum coordonat de
Vasile George Dâncu

Cluj-Napoca, 2015

CUPRINS

Argument de Vasile George Dâncu	9
Un cuvânt despre carte de Dumitru Constantin-Dulcan	13
Capitolul I Pledoarie pentru o Nouă Spiritualitate	17
Capitolul II Citindu-l pe autor	33
Aurel Sasu. Viața ca un miracol.....	35
Maria Timuc. Dumitru Constantin-Dulcan - între Mircea Eliade și Arsenie Boca.....	38
Constantin Ivaneș. Re-găsirea spiritualității	41
Stela-Maria Ivaneș. Sperând la o nouă conștiință.....	43
Carmen Adella Sârbu. Dumitru Constantin-Dulcan, doctorul, profesorul, generalul care a deschis drumuri și a alungat suferințe	47
Mircea Bărbuceanu. Dumitru Constantin-Dulcan - precursor al unui nou concept: Neurofizica	56

Ion Mânzat. Profesorul Dumitru Constantin-Dulcan, un deschizător de noi orizonturi în psihologie și spiritualitate.....	64
Dorel Vișan. Către noi înșine.....	69
Ovidiu Predescu. După 30 de ani, <i>Inteligența materiei</i>	74
Marius Vasileanu. Cartea <i>Inteligența materiei</i> , după trei decenii.....	80
Ion Andreiță. <i>Quo vadis, homine?</i>	83
Ion Andreiță. A scrie despre prieten.....	87
Titus Andrei. Lui Dumitru Constantin-Dulcan, autorul cărții <i>Inteligența materiei</i>	89
Vasile Ghițescu. Dumitru Constantin-Dulcan, colegul meu din anii Liceului „I.C. Brătianu” din Pitești.....	92
Mihai Golescu. Puiul de țăran, academicianul.....	101
Interviu cu Dia Radu: Dumitru Constantin-Dulcan: „În spatele tuturor lucrurilor e Dumnezeu”	103
Interviu cu Dia Radu: Dumitru Constantin-Dulcan: „Viața noastră pe pământ este doar o mică parte din ceea ce avem de trăit”	116
Dumitru Constantin-Dulcan văzut de: Petre Brânzei, Gh. Călin, Vasile Constantinescu, Sabina Drăgănel, Valeriu Ghigeanu, Solomon Marcus, Dumitru Micu, Valeriu Mihăilă, A. Păunescu-Podeanu, Paul Popescu- Neveanu, Eugen A. Pora, Ovidiu Predescu, Mirela Roznoveanu, Doinel Tronaru, Romulus Vulcănescu..	129

Capitolul III Despre iubire	135
Capitolul IV Rostul ființei umane în fiziologia universului	181
Capitolul V Modelul informațional al lumii vii	187
Capitolul VI Esența vieții	211
Capitolul VII Sursele cunoașterii și omul în fața religiei	227
Capitolul VIII Drumuri spre Eminescu... (Interviu cu Al. Văduva)	259
Capitolul IX Experiențele morții clinice	283
Capitolul X Criza spirituală a omului modern	303
Capitolul XI Copiii geniali de mâine	367
Capitolul XII De ce moartea într-un univers cuantic?	371
Capitolul XIII Curriculum vitae	387
Capitolul XIV O viață în imagini	393

**CAPITOLUL I
PLEDOARIE PENTRU
O NOUĂ SPIRITUALITATE**

Prin anii '70, când scriam la cartea *Inteligența materiei*, la noi în țară – și nu numai la noi – se vorbea insistent despre necesitatea unei *revoluții industriale*. Cu un spirit temerar, așa cum de altfel a fost scrisă întreaga carte, am afirmat că este nevoie de o *Revoluție Psihologică*, mai mult decât de una industrială. Acum, după mai bine de patru decenii, constat că în întreaga lume se fac eforturi pentru schimbare, pentru înfăptuirea unei noi spiritualități, a unei adevărate *Revoluții Spirituale*. Lumea actuală și-a epuizat resursele.

Este o unanimă opinie a comentatorilor din domeniu că lumea actuală se clatină din rădăcini, devenind tot mai nesigură pe destinul său, tot mai angoasată și deprimată, tot mai aproape de pragul autodistrugerii.

Trăim acum momentul unei lumi care și-a pierdut sensul, în timp ce o alta se înfiripă sub ochii noștri – încet, sigur și discret.

Începe o nouă lume, una a Conștiinței care face saltul de la nivelul trebuințelor biologice și instinctuale la o motivare moral-spirituală.

Noua lume este obligată, pentru a supraviețui, să facă saltul de la *egocentrism* la *universal*, printr-o conștiință care va evolua, de la statutul manifestării *personale*, individuale, la acela al manifestării *transpersonale*.

În acești ani, în care am simțit dorința de a înțelege și de a explica apariția și evoluția Universului,

de la prima undă de lumină până la complexitatea creierului uman, prin existența unei *inteligente organizatoare și coordonatoare*, de unde și sintagma de *inteligentă a materiei*, s-au conturat și elementele unei Noi Științe care, în deceniile care s-au scurs de atunci, au impus o nouă cunoaștere, o nouă *paradigmă* specifică timpului ce vine.

Elementele acestei Noi Științe sunt ceea ce eu am numit *noul val cognitiv*.

În componența Noii Științe sau a *noului val cognitiv* sunt incluse Științele Neurocognitive, Psihologia Transpersonală, Experiența Morții Clinice, intrată prima oară în atenția oamenilor de știință în anul 1975 prin cartea *Life after Life*, a lui *Raymond Moody*, și noțiunile de Fizică cuantică, ajunse în atenția publicului mai larg abia începând din anul 1992.

Înainte de a comenta aportul în cunoaștere al Noii Științe, cum a denumit-o David Wilcock, mi se pare a fi utilă o succintă trecere în revistă a conceptului de *Spiritualitate* și a interesantei istorii pe care a avut-o și o are nu numai dincolo de fruntariile țării noastre, ci și în cultura românească dintre cele două războaie mondiale.

Preocuparea pentru o nouă vână spirituală apare ca fiind firească, îndeosebi după marile drame sociale, cum sunt războaiele soldate cu imense pierderi umane și materiale, marile crize economice, catastrofele naturale cu consecințe devastatoare, greu sau imposibil de recuperat.

Numeroase personalități ale culturii românești și-au exprimat opinii variate pe această temă, dar nu mai puțin interesante. Amintim doar câteva dintre acestea: Nicolae Iorga, Mircea Vulcănescu, Nichifor Crainic, Nae Ionescu, C. Rădulescu Motru, Octavian Goga, Mircea Eliade, Lucian Blaga, Camil Petrescu ș.a.

Prin anii 1928-1929 s-a folosit chiar una dintre sintagmele utilizate și la ora actuală, vorbindu-se de nevoia de o Nouă Spiritualitate.

Referitor la atributul de *Nouă Spiritualitate*, C. Rădulescu Motru spunea că nimic în istorie nu este nou, ci totul se repetă. Și totuși, am adăuga noi, spirala hegeliană a Spiritului Universal nu cade niciodată în același loc. „Tot alte unde-i sună aceluiași pârâu” spunea și nemuritorul nostru poet, Eminescu.

Lucian Blaga, dimpotrivă, afirma că Noua Spiritualitate există și că o trăiește și o ilustrează prin întreaga sa operă.

Cea mai cuprinzătoare abordare a conceptului de Spiritualitate îi aparține lui Mircea Vulcănescu. Mai întâi, face observația că termenul de *Spiritualitate* este echivoc. Derivând din cuvântul „spirit”, are mai multe conotații. În esență, prin *Spiritualitate*, Mircea Vulcănescu distinge o *trăire interioară*, ca formă de manifestare a spiritului, dar la nivelul unor valori morale superioare; o exprimare prin *cultură* și o alta prin viața pe care el, uzând de limbajul specific vremii, o numește *viață duhovnicească*.

Rădăcina conceptului de Spiritualitate își are originea în umanismul Renașterii. Devine un obiectiv major și pentru enciclopediști, deturnat, din nefericire, de către dictatura iacobină prin recurgerea la ghilotină și absurd, ca orice dictatură. Idealul de frumos și bine în existența umană nu dispare însă, ci este cultivat ulterior prin filosofia și literatura romantică.

Dintre toate accepțiunile atribuite conceptului de Spiritualitate, cea mai adecvată, în acord cu înțelesul modern, actual, este aceea de umanism și de sens absolut.

Respect pe Nu se poate vorbi astăzi despre Spiritualitate fără ca aceasta să aibă ca finalitate crearea de valori morale. Iar sensul *absolut* al Spiritualității trimite obligatoriu la transcenderea reperelor umane în teritoriul rațiunii divine, care îndeplinește condiția absolutului. Singurul criteriu absolut al Adevărului este rațiunea divină care ne-a trimis aici cu un sens pe care avem datoria să-l cunoaștem și să ne comportăm în consecință, în acord cu Legea morală a binelui, a zidirii, a negentropiei și nu a distrugerii. Este Legea pe care s-a clădit *ab initio* întregul eșafodaj al Universului. Este Legea care se exprimă la nivel uman prin creierul nostru, a cărui fiziologie respectă un *cod etic*.

Mai clar spus, riscând repetarea excesivă, singurul reper pentru comportamentul uman, strict necesar pentru edificarea unui model de societate corectă și echitabilă, a unei vieți trăite în armonie, pace și respect pentru toți semenii, se află în finalitatea venirii noastre pe lume, la origini.

Aceasta este Legea morală despre care vorbea Kant, condiția unică a salvării omului din marasmul tuturor nefericirilor pe care le-a acumulat de-a lungul istoriei.

Revenind la modernitate, este de menționat că există astăzi o mișcare spirituală, în deosebi în SUA, cu o bogată literatură în domeniu și cu congrese de anvergură internațională. Stanislav Grof, Peter Russell, Gregg Braden, Raymond Moody, Pim van Lommel, David Wilcock – sunt deja nume consacrate, majoritatea fiind profesori universitari cu o bogată activitate științifică în diverse domenii: medicină, psihologie, chirurgie cardiacă, sociologie etc.

Voi încerca, în cele ce urmează, o scurtă trecere în revistă a concluziilor Noii Științe.

Trăim așa cum gândim. Gândurile noastre devin celulele noastre, sănătatea, fericirea sau nefericirea.

Gândim în funcție de ceea ce știm despre noi și univers.

Sursele de cunoaștere de care a dispus omenirea au fost, mai întâi, propria experiență, apoi, religiile, tradițiile și obiceiurile moștenite și, mai târziu, dezvoltarea științelor.

Fiecărei etape istorice i-a corespuns o anumită cunoaștere. După cum se spune, nimeni nu s-a născut învățat. Cu toții a trebuit deci să învățăm. Ceea ce știm astăzi este rezultatul eforturilor, al sacrificiilor, uneori plătite cu viața, și al experiențelor științifice efectuate de către cei care ne-au precedat de-a lungul veacurilor.

Știința-regină, pe care s-au sprijinit toate celelalte științe și, mai ales în vremurile moderne, impunând concepția materialistă despre lume, a fost *fizica* (*physis* = natură). Era firesc astfel ca studiul naturii să fie ulterior considerat ca bază a cunoașterii.

Fizica clasică sau newtoniană, cea care a fundamentat viziunea materialistă despre lume, a dominat cunoașterea timp de peste 400 de ani. Până aproape de sfârșitul secolului al XIX-lea se părea că această fizică a găsit un răspuns definitiv, „bătut în cuie”, cum se spune, la toate întrebările aflate în fața oamenilor de știință. Lumea era formată din atomi care, constituiți în molecule, formau structura de bază a întregii lumi. Dincolo de universul atomic nu mai exista nimic și, doar la foarte mică distanță

în timp, se constată că și dincolo de atomi mai există ceva, că unii atomi sunt emițători de anumite radiații.

În 1895, W. Conrad Röntgen descoperă razele care îi poartă numele. Medicina primește astfel unul dintre cele mai importante instrumente de explorare medicală, deschizând o eră nouă în medicina modernă.

În 1896, H. Becquerel descoperă radioactivitatea naturală a uraniului. În 1903, împreună cu P. Curie și M. Curie primește premiul Nobel creând un nou capitol al fizicii – radioactivitatea.

Așadar, lumea se extinde dintr-odată dincolo de atom, iar fizica clasică nu mai este capabilă să explice noile aspecte ivite ale materiei.

Odată cu Max Planck, cel care creează în 1900 termenul de *cuantă*, se pun bazele fizicii moderne, numită și *mecanica cuantică* sau *fizica cuantică*. În numai 27 de ani, principiile de bază ale acesteia sunt deja precizate, toți marii mentori ai fizicii cuantice fiind onorați cu premiul Nobel.

Fizica cuantică va bulversa complet înțelegerea comună a ceea ce până atunci s-a numit *rațiune*, *raționament logic*, de care s-a făcut atât de mult uz în filosofia cunoașterii. În primul rând, fizica cuantică extinde discursul științific de la substanță ca fundament ultim al lumii, postulat de fizica clasică și de care s-au prelevat și încă o fac și astăzi mulți oameni de știință în susținerea concepției materialiste despre lume, la conceptul de câmp cuantic sau de vid cuantic. Se extinde deci discursul științific despre existență al întregii lumi, de la ceva palpabil, concret, real în viziunea științifică a aceluia moment, la ceva invizibil, care nu corespunde niciunui dintre criteriile raționale cunoscute.

Nu este de mirare că fizica cuantică și-a făcut atât de greu drum către înțelegerea unui public mai extins, dincolo de specialiștii în domeniu. Principiile ei au fost formulate de către Werner Heisenberg în 1927 la Copenhaga, dar abia în 1992, după cum spuneam, a început să intre mai mult în conștiința publică. Se spune că pe ușa laboratorului lui Niels Bohr scria: „Interzis pentru filosofi”. Tocmai pentru că prin fizica cuantică se creează o falie între logica formală, a terțiului exclus, în care A este egal numai cu A și este diferit de B, și logica polivalentă a fizicii cuantice, a terțiului inclus, în care A poate fi egal și cu A, dar și cu B, C etc. În alte cuvinte, în logica cuantică, $1 + 1$ poate avea valori multiple, și nu doar 2, ca într-o abordare a rațiunii comune.

Fizica cuantică ne introduce deci într-un alt univers decât cel al fizicii clasice, într-un domeniu al invizibilului și impalpabilului, care ne trimite în orizonturile eterate ale Spiritului, și nu ale materiei concrete.

Se ridică întrebarea: este de ignorat rolul fizicii clasice în evoluția cunoașterii și a societății umane? Sub nicio formă. Concepția materialistă despre lume și-a avut avantaje indiscutabile în istoria umanității, dar, din nefericire, are și limite care astăzi nu mai pot fi ignorate. Posibilitățile de răspuns la noile solicitări ale științei și societății umane sunt epuizate. Este nevoie de o nouă cunoaștere, o nouă paradigmă. Iată ce spune Dee Hock (2011): „Ne aflăm în momentul în care o eră de 400 de ani se zbate pe patul de moarte, iar o alta se străduiește să ia naștere. Este nevoie ca o orientare a culturii, a științei, a societății, a instituțiilor